

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Pesti vagy Pécseti hához küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
HÉTFŐ ÉVRE 1 „ 25 „
EGYEN SZÁM 10 kr.
Jegyeit minden szombatán.
Egyes számok kaphatók
Weidinger Nándor könyvker.
(Széchenyi-ut.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábsor pettesor egy-
szeri megjelenésért 6 kr.,
3-szorért 5 kr., 10-szorért
4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.
A nyitólír 1 pettes sora 10 kr.
A hirdelési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:
János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖZSL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban,
valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A város fölírata.

(A regále-ügyben.)

Mélyen tisztelt képviselőház!

Az állami italmérségi jövedékről s ennek folytán adandó kártalanításról szóló törvényjavaslat már előzetes bizottsági tárgyalás alatt lévén, bizonyára rövid idő múlva a mélyen tisztelt képviselőház érdemleges bírálata alá kerülend.

Közgazdasági és közkereskedelmi tekintetből tagadhatatlanul kívánatos az italmérségi regale jognak magán kezekből való kivétele, rendezése, a mi ép ezért méltán már rég jogosult óhajt képez.

Ámde a kérdéses törvényjavaslatok az óhaj alapjának, a közgazdasági szempontoknak épen nem felelnek meg, mert ezek által a földbirtokos és más magán jogosult regale-jogainak mint az egyenlőség s annak következményét tevő közteherviselés magasztos elvnek megtestesülése előtti időszakból származó, a fejlődött, változott viszonyok követelményeivel már merőben ellentétben álló maradványok, a viszony kívánta rendezés helyett, az állam részére nem csak az önérdékü eljárásban panaszra legtöbbszőr okot adó magánjogosult, hanem a közéletnek hatalmas tényezőit képző törvényhatósági és egyéb városok, úgy a magukat áldozatok árán megváltott községek határozott kárára is, — új monopolizált jövedelmi forrás megszerzése céloztatik, — minek eredménye csak az lesz, hogy a szűkebbül magánjogosult, s a közérdekben jövedelmüket felhasználó városok és községek helyére; a legalább is kétszeresen többet igénylő hatalmasabb állam lép, a melynek legközvetlenebb finánciális érdekében a városok és községek prosperitásának egyik legnevezetesebb forrása nem is egészen az igazság, sőt még csak nem is a méltányosság követelményei szerint vétetik el, sőt joggal mondható, hogy nevezetes részben konfiskáltak, szóval a törvényjavaslatok által a fokozódó adók sok nemével terhelt nagyközönségre mi közgazdasági előny nem származhatik, mind-azt az államkincstár merev finánciális érdekében önmagába szívárdóván a mi egészséges állapotot nem teremthet. Meggyőződésünk az, hogy a regále

jog megváltásából, a közgazdaságra óhajtott előnyök csakis akkor valósulhatnak meg, még pedig az államkincstár helyesen alkalmazott érdekeinek biztosítása mellett is, ha az egyöntetűvé tett italmérségi jog terhei nem emeltnének a célzott mérvben s a valódi érték megváltása, a városok s egyéb községekre ruháztatnék, mintán ekként azok lakói között a megállapított díjak fizetése mellett a kérdéses jog szabadabb tételvén, gazdasági és kereskedelmi szempontokból egyaránt kívánatos szabad verseny előnyeivel az egész ország határozott javára elérhető, megvalósítható volnának.

A kérdéses jogoknak községi megváltása ellenében úgy látszik a törvényjavaslat fő és döntő indoka, az államkincstár finánciális érdekében akadálytalan kiterjeszhetőségének biztosítása, a mi miatt a javaslatban említett egyéb mellékintézkedések, a melyeket alaposnak el nem ismerhetünk, nem is terjeszkedünk ki.

Nehéz szívvel ugyan, de fent vázolt meggyőződésünkön erőt véve, a törvényjavaslatok ezen tendenciájában megnyugodhatnánk akkor, ha nyíltan kimondatott volna a törvényjavaslatban az, hogy az állam italmérségi monopólium az ország pénzügyi állapota rendezhetőségének egyedül, panacea'ja s mint ilyen az a magánjogosultakkal és ha már elkerülhetetlen a rendezett tanácsú városokkal, községekkel szemben érvényesítettnek a szükség tartamára, a melynek lefolytával a rendezett tanácsú városok és községek jogaiba szállna az át s ezenkívül a törvényhatósági joggal felruházott városok speciális viszonyaik igazságos mérlegelése folytán az említett felette sérelmes törvényjavaslatok keretébe fel nem vettek, jelenben érvényben levő jogaik gyakorlatában nem háborgattak volna.

Annak beigazolására, hogy ezen kívánalom mily igazságos, közérdek ezen szempontjából mily helyes és méltányos s hogy a kérdéses törvényjavaslatok intézkedései a törvényhatósági városok vitális érdekeire mily rendkívül károsak, ünfenntartási köteleességeknek tartjuk a mélyen tisztelt képviselőháznak bizalomtelten a következőket elősorolni u. m.:

1-ször. A törvényjavaslatokban a

törvényhatósági joggal bíró városok különleges viszonyai a kellő figyelemre éppen nem méltatvák, már pedig tagadhatatlan, hogy ezen városok, mint közgazdasági és kulturális gócpontok az ország erős támpontjai, a kincstár áldozatkész adózói, az előrehaladás uttörői, lelkesült apostolai voltak és lesznek mindig, a kik az édes hazá iránti köteleességtüknek az ösöktől öröklött polgári erénnyel feleltek meg mindenkor és járultak s járulnak a földterhermentesítési áldásos eredményű törvény keresztülviteléhez annélkül, hogy ők abból bármi csekély előnyre számíthattak volna és így igazságon kívül a legteljesebb méltánylatot annál is inkább igényelhetnék, mert minden, a mi előnytükre szolgál, kihat legközvetlenebbül az ország azon részére is, a melynek központjává szolgálnak.

A kérdéses törvényjavaslatok sarkalatos hibája tehát első sorban az, hogy a törvényhatósági városokat az egyes regale jogosultakkal és a kis-köri városok és községekkel egy színvonalon mérlegeli, mert mint már fentebb említettük, a törvényhatósági városok nyilvános vagyonkezelése közvetlen kormányhatósági ellenőrzés alatt állván, regale-jövedelmüket a megadóztatás alól sem el nem vonják, sem pedig el nem vonhatják, mert jövedelmük nevezetes részét minden kárpótlás nélkül az állami közgazdaságra fordítják, a megyék közigazgatási költségeinek fedezéséhez közvetve, állami adókjukhoz hozzájárulnak s az ekként megmaradó jövedelmét is tisztán közcélzatra használják és így szükségleteik a mindinkább fejlődő viszonyok követelményei szerint évről-évre szaporodnak elannyira, hogy az indirekt jövedelmi források biztos kihatásalására vannak utalva, mintán a direkt községi pótdadók már is legtöbb helyütt a fejlődés akadályá gyanánt túlmagasak és helyzetüket súlyosbítja azon körülmény is, hogy az újabb adó-törvények új javaslatok szerint a községi pótdadó kivételére rendszert megtagadjatik.

Az indirekt jövedelmek közül a regale-jog a törvényhatósági városok mindegyikének nevezetes forrása, amit részükre meghagyni, a helyes közgazdasági politika már csak azért is meg-

követelhetné, mert úgyszólván ez az egyedüli, mely idők folytán lépésről-lépésre szaporodó szükségletek fedezésére a községi pótdadók nagyobb emelése nélkül módot nyújt egyrészt azért, mert a polgárok iránti kimélettől még kihasználva nincs egészen, tehát fejleszthető és másrészt, mert a lakosság szaporodásával a jövedelem is természetes módon emelkedik, a mi ha a kérdéses törvényjavaslatok életbeléptetésével lehetetlenné tétetik, a törvényhatósági városoknak az indirekt helyes megadóztatási módszer helyett, a már is főleg a földet és ház-zatot leginkább terhelő és egy-két kivétellel általában magas direkt pótdadó áldástalan felemeléséhez kellend folyamodniok.

Szomorú kilátás, mert az előrehaladás legyőzhetetlen akadály kövénél a tespedés, sőt a sajnos visszaesés v-endi kezdetét, a mi, hogy az egész országra szerencsétlenség, kétségtelen!

A törvényhatósági joggal felruházott városok tehát a sérelmes törvényjavaslat rendelkezései alól országos érdekből kihagyandók volnának annál is inkább, mert ezen városok legtöbbjeiben a regale már amugy is egészen a fejlett gazdasági viszonyok kívánalma szerint és a fizető kötelesekre mindenesetre előnyösebb módon van kezelés alatt, mint az az új törvény aegise alatt a legjobb iparkodás mellett is várható és lehető, a minek igazolásul csak azt említtük fel, hogy nálunk már mintegy száz év óta a bor és sörregale szabadon, vagyis akként gyakorolhatik, hogy minden kifogástalan polgár mérheti ezen italokat, tartozván a jótékony célra szolgáló 50 kr. czégerpénzen felül a bornál 1 frtot, a sörnél pedig 1 frt 70 krt hektoliterként a város pénztárába fizetni, s csupán a pálinkamérségi jog volt és van exclusiv kezelés alatt, megkivánván azt főleg erkölcsi tekintetek, nehogy a pálinka-élvezet helytelen kiterjedést nyerhessen.

A nálunk eddig szedett díjaknak tehát legalább is kétszeresét fogja az állam követelni.

2-ször. A szőnyegen forgó törvényjavaslat sarkalatos hibája az is, hogy abban az államkincstár finánciális érdeke, a tulajdonjog szentsége fölé helyeztetik az által, hogy a kártalanítás csakis

azon jogért céloztatik megadni, mely utóbbi időben tényleg gyakorolhatott, abból az illető magán egyén, község, vagy város hasznot, jövedelmet húzott.

Városunkban egy úgy, mint több más hasonló városban az ugynevezett italmérségi illeték (regale engedély díj) nem szedett azért, mert ezen jog gyakorlására még égető szükség nem volt s helyi viszonyaink között, a lefolyt rossz esztendőkn után az italmérséssel foglalkozók terheinek emelését kívánatosnak, méltányosnak nem láttuk; ámde ezen jogról e város közönsége le nem mondott s ennek érvényesítését oly tartaléknak hagyta, a melyhez szükség esetén még hozzá férhet, s úgy járt el, mint az okszerű gazda, ki nagyobb területű földjéből a jövő évek jövedelmezőségének biztosítására ugart hagyta.

Nem igazságos tehát, hogy az állam ezen jogért, mely neki nevezetes jövedelmet, mégpedig a törvényjavaslatban jelzett mód szerint s az 1880-ik évi népszámlálási hivatalos kimutatásban kintüntetett lakosság számához mérten mintegy évi 4550 frtot hozhatna, mely összeg idővel a népesség szaporodása folytán természetesen emelkedik is, mi kárpótlást nem ad.

Es csak 4%-ku jövedelmezés mellett is a város terhére regale vagyon értékben mintegy 100.000 frt kárt eredményezne.

3-szor. Nagymérvű kárt okozna a törvényhatósági joggal bíró városoknak a kárpótlás tekintetében alkalmazásába minden kívánt azon módozat is, melyszerint az 1882-ik évi január hó 1-étől 1886-ik évi december hó végeig terjedő öt év alatt adó alá volt összes jövedelmek egy ötöde 15%-lék, illetőleg értesüléstünk szerint az előlege tárgyalást eszközölő bizottság többségének megállapodásához képest 10%-lékra leszállított kezelési költség levonása után képezne a tiszta kárpótlási alapot, melynek 20-szorosa eredményezze az államkincstár által adandó kártalanítás által azon összeget, mely a tőzsdei fluctuációnak kitett értékpapirokban szolgáltatták ki.

Ezen a magánosoknál csakugyan elégszer tapasztalható jogtalan előnynyerési törekvésekkel szemben kellően lehető előrelátás a nyilvános számadás alatt álló városokkal szemben nem

T Á R C Z A.

Kis fiam sírján.

— Halottak estéjén. —

Sírhalmodonál, közel hozzád
S még is messze tőled,
Itt térdelünk; én, jó anyád
S veled kis testvéred.
A mi szemünk könnyét ázik,
Mig kis névéd örül.
Nem tudva még — mi a bánat;
Futkos sírod körül.

Majd rá néztünk, majd sírodra,
S könyeznek a szemek.
Sívunkban a bánat s öröm
Egymással küzdenek. . . .
— Alig hogy előmozdított
Boldogságunkat itt;
Az ég adván téged nekünk —
Az fölünk el is vitt.

Nem gyújtunk mi gyertyalángot
Sírodnak halámra,
Hisz ég bennünk a hit, remény
És szeretet lángja.
Eme szent tűz világánál
Tekintünk az égbe,
Kis, örökközlő koszorunkat
Sírodra letéve.

Égre nézve, látni vélünk
Téged kis angyalunk
Amint értünk imádkosol,
S mi is imádkozunk.
— Nézd kis lányunk; ott fenn van ám
A te kedves ücsöd.
Lásd csak ama szép csillagot!
Onnét mosolyg feléd. . . .

Jer csak ide, jer eszaporán,
Vess keresztet eszpen!
S mondjad velünk, hogy: „Mi Atyánk,
Ki vagy fenn a mennyben”. . . .

— S most menjünk, de ne sírjunk, hisz
Nem halt ő meg nekünk! . . .
Átszellemült, hogy mint angyal
Örködjék felettünk!

Somolcs Sándor.

Halottak napján.

Ezrivel tudni ki a nép a sírok országába,
hogy holtjai iránt a kegyelet adókat lerója.
Piczi kis viaszgyertya ég a koldus nyomoru-
lított örökösének sírja fölött, leszurva a hant
szemetes tetejébe, míg a gazdagot sírját
jómódu utódok halottjának virágokkal föl-
diszítet márványkriptája sima tetején ezüst
kandeláberekbe illesztett karvastagságú
gyertyák fénye világosítja meg az óriási
márványkeresztet, mely délszaki növények
zöld galyával és illatos virágokból font
koszorúkkal van „földiszítve”.

Emit a mezítlábas árva gyerek dide-
reg a hideg harmatos fűben, siratva azt
a kit igazán szeretett, s mikor a koldult
krajczáron vásárolt piczi gyertyaszál utolsó
fellobbanása elé ér, fölveszi a baldokló
maradványt reszkető kezébe, s addig tar-
tatgatja, forgatja, a míg kérges keze
a tűz hevét csak kibírja. Igazi allegorikus
képe ez az élőhöz volt hű ragaszkodásnak.

Amott meleg bundába öltöztetett piros
kispű ifjanczok állnak körül egy ragyogó
dizsítéssel felvezető kriptát. Anyjuk
sötét fekete fátyol borít arczára, ne-
hogy a szél hideg kezével megbábrálja
hőféhér arczbőrét, s az inas is csak azért
áll a háta mögött, hogy parancsára a pár-
fűmös tvegeszt előadja, mert a gyertyák
kormos füstje kellemetlen szagot terjeszt.

A síró árva koldusgyermek halottjának
gazos sírdomja előtt nem áll meg senki.
Pedig az a sok közönség, amely csakis
a látványosság kedvéért jár ilyenkor a
temetőbe, majdnem minden sír előtt megáll

és van mindenütt egy egy pár szó meg-
jegyezni valója.

Igen, megáll mindenütt ott, ahol dí-
szes koszorú százfélé illatot szóró virágai-
ban s a gyertyafény szemlélésében gyö-
nyörködhetik.

— Oh, az a látványosság!
Igen, a vagyon dicsekszik a maga
halottjával. Tüntetésé fajul a kegyeleti.
Versenyre a tüntetés. Pedig az a rongyos
koldusparonyú, a kinek a halottja iránt
nem érdeklődik senkinek majd megvész
a hidegtől, az éhségtől. De ki törődik most
az ő fájalmával, az ő sorsával könnyeivel,
bár zokogása messze elhallatszik! Ki is
törődnek most az ily kicsinyes dolgokkal.
Az embereknek, a kiket „társadalomnak”
nevezünk, most egyéb dolguk van: a sírok
pompáján és fényén szórakozni. A jobb
módu nép az estét „élvezni” megy a te-
metőbe.

A gazdag, a kinek halottja porladozik
a hantok alatt, áldozatokat hoz a külső
pompá érdekében s odaál a kökereszt
sötét árnyéka alá, hogy észrevétlenül hal-
gathassa a hízog, dicserő megjegyzé-
seket.
Százszerekre kerül az ilyen divatos
kegyelet.
Oh hogy ez a sötét gondolkodás a te-
mető tüztergérében nem kaphat egy fé-
nyes szikrát, amely őt is megvilágíthatná!

„Imádkozzál érettkünk” „könyörögj
érettkünk,” így beszélünk a halott szelle-
méhez.
Ha van bűntünk, hát mi az amivel az
elhaltunk a szelleme leginkább kieszkö-
zülhet az Úr előtt részünkre az ő kegyes
bűnbocsánatát? Azzal és azért talán mert
szánkat költünk el a halott sírjára, amíg
a szomszéd sír oldalán mellett éhen hagy-
juk elvezni a koldusok árvaít?

Nem.

A jöttét gyakorlása a legkedvesebb
cselekménye az embereknek az Isten előtt.
Egy szál gyertya is elég a kegyelet
adójaképpen az elhalt sírjára. Nem a külső
pompa emeli a kegyelet mérvét, hanem
a belső érzés.

Egy vékonyka kis viaszgyertyával is
le lehet róni a kegyelet adóját. Amennyi-
vel többet volna módunkban ráilleszteni
a halott sírdombjára, annak az árát osszuk
szét a szegény árva között, hogy vegye-
nek maguknak rajta kenyeret és meleg
ruhát.

Ez jobban esnék a halottak szelle-
mének. Fekete.

A szép özeveggy tárczája.

A kapitány megkopogtatta az ajtót.
— Tessék! — hangzott ki a szobából.
Ödön belépett.

A szép özeveggyaszony asztalánál állt:
tűres írópapír fektűd előtte, kezében tol-
talt tartott.

— Foglaljon helyet kapitány úr!

— Nem zavarom? Talán levelet
akart írni?

— Levelet! Nem. Egészen másra ké-
szültem. Találja ki!

A kapitány ijedten nézett az igazó
fiatal nőre.

Ilka fölkapzaggott.

— Milyen szemeket mereszt reám a
kapitány úr!

— Valóban én. . . .

— Azt gondolja, hogy nini, ez az
aszony is kékhárynyászkodik. Igaz-e?

— Csakugyan regényeket ír vagy
drámákat?
— Oh nem, csak tárczáczikket sze-
retnék írni.
— Sok szerencsét!

— Miért ne tenném? Utóvégre is
huszonhatsz éves vagyok s tapasztaltam
már valamicskét; ismerem némileg az
életet.

— Az ön kedélyeessége bámulatos,
szellemessége. . . .

— Ugyan kérem nem bókoljon; egy
óra óta ülök itt.

— Milyen szorgalom!

— Oh még egy szót sem irtam. A
tárczák nem készülnek oly könnyen, mint
kőn hiszi.

— Persze, persze, nehéz érdekes tár-
gyat találni.

— És érdekes személyeket.

— Nem talál, önmaga is. . . .

— Csak nem tehetem magamat a
saját czikkem hősnőjévé, hiszen akkor el-
árulnám gyzelmemet!

— És föltárná a szívet! Oh nagysád,
mily kintnő alkalom volna ez arra, hogy
udvarló a szívébe tekinthessenek.

A szép aszony kedvesen bölintott
fejével.

— Sokan csalódnának — sőt finom
mosolylyal. — Nem, nem, udvarlóm szá-
mára nem írok elbeszéléseket, sőt inkább
kérem valámire.

— Parancsoljon!

— Legyen társam. Segítsen tárgyat
keresni. Kereszünk két alkalmas hőst.

— Két hőst, tehát szerelmespárt?

— Jó volna, de ne olyanokat, kik már
jegyben járnak. . . . Ha egyszer megtér-
tént a nyilatkozás, akkor már nincs mit
elbeszélni. Vagy elválasszam őket?

— Kegyetlenség volna.

— A hőstől?

— Öntől aszonymom. On oly áldott
jó szívt; hogy gondolhatna ki egy keser
ves elváltást.

— Kérem az attól függ, milyen a
fiatal ember. . . de nézzük csak a cselek.
ményt.

Különfélék.

A törvényszék köréből. Keresse Miklós sádi ajrásbíró a pécsi kir. járásbíróhoz — Saághy Vincze helyébe — hasonló minőségben áthelyeztetett; továbbá a magy. kir. igazságügyminiszter ifj. Samarjai Károly posztonyi kir. törvényszéki díjas joggyakornokot a pécsi kir. törvényszékhez áthelyeztetve nevezte ki.

A pósta kőről. Glock Vilmos, a pécsi pósta-és távírási-hivatal főnöke, a budapesti központi vasúti állomásból a pósta-hivatalhoz helyeztetett át hason minőségben.

Novemberi előléptetések a hadseregben. A főlötsége a király évi november hó 1-jével kinevezte: koronárai Jelensik Vincze vezérőrnagyot, az V. honvéd-kerület parancsnokát altábornaggyá, jelenlegi alkalmasában való megbizás mellett, továbbá neudorfi Nahodsky Manó lovag őrnagyot a helybeli 10-ik huszárezredben alezredessé; zinsenfelsi Schottwegy Kelemen I. oszt. századost a 16. sz. gyalogezredből őrnaggyá az 52-ik gyalogezredbe; Bohus Ödön I. oszt. századost a 10-ik huszárezredben őrnaggyá ugyanazon huszárezredhez; Zastara Károly hadmérnök-törzsbéli I. oszt. századost és a pécsi hadmérnökök igazgatóságát — ezen állásban való megbizás mellett — őrnaggyá. Preyer Károly II. oszt. századost az 52-ik gyalogezredben I. oszt. századossá.

Kiss György; szobrász a baranyaiak jeles fia, ismét hallat magáról. A nagyváradi püspökség megbizásából egy Mária menyemenetet elábrázoló nagy csoportot készített, mely e napokban került ki a budapesti Scllickele gyár öntéséből. A szobor-művet a napokban Nagyváradra szállítják, hol a vármegyeház előtti sétányon állítják fel. Költségét Biharvármegye egyik régi alapítványából fedezték.

Rendkívüli közgyűlés. Pécs szab. kir. város közvérendiségi hatóságánál 10 óra körül rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a napirendet megelőzőleg a főispán. Reeh Györgyöt t. b. abfejlesztő nevezte ki. Olvasottat Csáky Albin gróf kultuszminiszter leirata, melyben kinevezését közli a várossal. Tudomásul vették. Olvasottat a bellügyminiszter rendelete, mely szerint a malmok kisajátítását mindaddig nem engedni meg, míg a vízvezeték tervét nem látja. Tudomásul vették a határozatot, hogy meg állítsák a vízvezeték szakbizottság, hogy mentől hamarabb terjessze be a terveket. Az új helyettesítési tarifa helyben hagyott a minisztérium által. Polgármester bejelenté, hogy noha már október 1-én életbe lépett volna léptetni, csak november 1-én léphet életbe, mert a tarifa ismertetése hosszabb időt vesz igénybe. Pótlólag hozzá fog a tarifához csatolni, hogy a megrendelésre és nem pisztor szánt cizkék után nem szedhető helypénz. A főjegyző fölolvasta a regale megváltása tárgyában a kormányhoz intézendő föliratot, melyet lapunk első helyén közlünk. A fölirat helyesléssel fogadtatott. Végül Förster Béla biz. tag közönetet mondott a főjegyzőnek a szépen megövezett föliratot s Aidinger János a főispánnak, azon meleg érdeklődésért, melyet a város érdekében a regale ügyénél is kifejtett.

Zárt ajtók mögött. Megyénk első alispánja, kinek nevét mindenkor tiszteltel említtük, mert ha valami nagy erélyt teljes világ életében nem is fejtett ki, mert sokkal jobb szive van, mintsem hogy kerülhetetlen szigorú tudna kifejténi, egyébként azonban, maga a megtestesült jószág és becsület, mult hétfőn egy mükedelő előadást rendezett "zárt ajtók mögött" a hegyháti járásban történt szolgabírói, szennyvesek "tisztázására. Tudvalevőleg az a hír terjedt el a vármegyében, hogy Radocsay Sándor főszolgabíró és Csima Lajos szolgabíró közt éles összekoeczeanas em rüftöl s arról is beszéltek, hogy a sádi terület-kápolnából egy becsületesség követeltet volna el, mely miatt a nép a kápolna újból való fölzenetelésé kéri s ez az utóbbi dolog is a szolgabírósg "firmá"-jával van kapcsolatban. Nos hát mi nem voltunk tanúi a szolgabírói viadalnak, hanem az egész megye beszél róla, sőt egy levél van nálunk, mely két tanu aláírásával hitelesített másolata ama eredeti levélnek, melyet az esetről Redocsay főszolgabíró kedves nővere írt Sásrdóli Pécare Angyalné Ilka urhölgynek. Ha esküdtészek elé kerül az ügy, föl fogjuk mutatni s tanukkal igazoljuk híreink valóságát. A kápolna-esceténél sem tartottunk gyertyát; de hogy mindennapi beszéd tárgyát képezi a botrányos eset, erre is van tanu elég. S mi történt? A főszolgabíráktól várták, hogy pálcázt törjenek tisztársuk fölött. Furcsa kívánság. A jobb érzelés és tiszta köntössel "tisztárs" csupa kollektívális kiméletből nem teszi, a ki pedig maga is hibás, arra azt lehet mondani, hogy "egyik kápolna nem ássa ki a másiknak a szemét". Elvégre kimondta a becsületbírósg, hogy mende-monda az egész, holott bizonyosra vessük, hogy mindenki meg van az ügy valóságáról győződve. Vagy talán mi az újjunkból szoptuk? Vagy azt hiszik, hogy a kofától hallottuk a hírt. Szó sincs róla, a hegyháti járás legkvalifikáltabb, legintelligensőbb polgárai beszéltek el. Elvárjuk, hogy a megye nem fogja a paraszat hamu alá takargatni, hanem még a hamu alatt levőt is kipiszkálja, hogy eloltas. Elvárjuk, hogy a megye főispánja a közügy érdekében föl fog erőlyesen lépni s — nem fogja engedni, hogy akár a régáalom, akár a bűn büntetlenül maradjon. A hegyháti járás szolgabírósgának s a megye tekintélyének nem lehet, nem szabad ceorbát szenednie. Akármik is akarunk.

desen tömött tarisznyakkal, teli szákkal tértek vissza sátraikba. A jó humoru magy. nép elmókázott velük. Az asszonyok kártyát vetettek, jövedőt mondatnak. És viszórszul nem haragudtak rájuk valami erősen, ha az önként adott eslegesen fellít itt egy két tyukot, ott egy-egy malacot vagy kövér libát szakba dobtak. Nem illdötöttek őket ilyen ártatlanban fajta lopásért a hatóságokkal, mert hát kellett tölük egy kicsit tartani is, hogy föl ne gyujtsák a falut. Abban az időben még a személyes vagyonbiztonság éppenséggel nem állott olyan lábon, hogy ilyajta országtalan, ha zártan néppel veszélytelenül ki lehetett volna kötni. Azért hát a magy. nép megöszötte a futó cigányt a nyenyérét is, csakhogy személyében ugyanabban kár ne történjék. Abban az időben könnyű volt ennek a dologtalan sehnai, professzionális tolvaj népnek elősküdni hazánkban, mert volt a mi néptünknek is fölölege.

De azóta nagyot fordult a világ. Az állapotok és viszonyok oriaszt változtak. A nép anyagi existenciális kérdése egyre kritikusabb, egyre akutabb jellegű lett. Ma már ott vagyunk, hogy a mi néptünk nagy része is majdnem alamizsánra szorul; másik része pedig csak éppen anyni jövedelemmel rendelkezik, a menyiből családját fentartatja. Igen természetes, hogy ilyen körülmények között a dologtalan, az éheltelen résznek vesznie kell; mert a vagyoni szűk viszonyok sohasem adnak alkalmat a dologtalan életmódra. Igen természetes azután az is, hogy ily körülmények között a munkához nem szokott s a folytonos tetlen kóborlástól megválni nem tudó cigányfaj az önkéntes adakozás híjában oly eszközök és módokhoz nyul, mik minden emberben megrendítik a személyes vagyonbiztonság iránti honpolgári bizalmat. Már nem egy ízben történt itt is, ott is vérfagyasztó kegyetlenséggel végrehajtott rablójelöltség, mit (a helyszínen megéjtett vizsgálat adataiból következtetve) futó cigányok követtek el. Minden felül erős és alapos a panasz, a fölajdulás.

Es ezzel, a gonosz paraszati-néppel szemben gyöngének bizonyni minden hatóság intézkedése. A személy-onosság bebizonyítása az egyes fölmerült esetekben annyira lehetetlen (mivel személyileg ismeretlenek) hogy a vizsgálóbíró csak nagy ritkán jut velük szembe határozott eredményre s ha az ügy folytatnba tétetik is, ha tárgyalásra kerül is, a "bizonyítékok elégtelensége" szabad lábra eresztí a gonosztevéket.

Próbáltuk már ezzel a rettenetes néppel különböző humanus és kényser intézkedést; de az elsőnek fitymelt hanyatnak, a második kijátszóttak mindig. Folytatják tovább is megszokott életmódjukat és most már egyes vidékeket a szó szoros értelmében rettegésben ejtenek.

Valóban itt van az ideje a futó-cigányokkal szemben törvényhozás utján intézkedni. A legszigorubb letelepítési kényser kellene velök szembe fogatosítani s az ellenszegülőket úgy kellene tekinteni, mint szökvevényeket, mint közveszélyes csavargókat. Mert az a humanizmus, a mit e veszélyes cigányfajjal szemben eddig gyakoroltunk, már elérte a no-továbbját s ha tovább tart, oly borzasztó uly véres következményeket szülhet másfélül, hogy azokat később nem lesz képes a legszigorubb intézkedés sem helyrehozni egy enyhíteni.

A harmadik cigányfaj: a muzsikus-cigány. Ez teljesen összenőtt nemzetünkkel. Kísért bennünket két jó rossz napokban. Ha nemzeti bü emésztett bennünket, ve lünk sirt hegedűtünk. Ha nemzeti örömmel csordultunk teit szivünk, a cigány hajgedűjének gyujtó dalai mellett aradt és tört ki lelkesedés. A nemzet szivdobbanása, lélekszárnálása volt mindenkor a cigány zene édesbűs zengése egygyefort szivünk érezésével. Meg is oszottuk velük szivesen utolsó falú kenyertünket is. Csakhogy "meguehezült az idő járása fölöttünk." A falat hova tovább oly kicsinyre szabódik, hogy nem lehet megosztani. Már is meglehet látni zenés-cigányainkon a nehezőket. Nagy küzdelembe kerül szennyveseknek a lét-tartásuk. És ha fokozottan így szállunk, nemcsak oda jutnak, hogy nem is lesznek képek még a mindennapi kenyeret sem megkeresni.

Nagyon jó volna ezeket is ideje kórán munkára ébresztenek. Nagyon jól tenékes zenés-cigányaink, ha gyermekeiket a zene mellett valami mesterségre is tanítatnák. Így azután határozottan biztosítva lenne az ő lételök is s egyuttal tiszteltebb helyet foglalnának el a társadalomban. Ha megnézzük hazánkbanegyet nemzeti-ségek zenészeit, azt tapasztaljuk, hogy azok mind rendes társadalmi foglalkozást őrzenek s a zene csak melléfoglalkozásuk, melylyel a vigalomra szánt időben tisztességes méllék-jövedelmet biztosítanak maguknak. Miért ne lehetnek még ezt a mi cigányaink, mikor most már elvitathatatlan tény, hogy a muzsikálástól nálunk sem élhetnek meg becsülettel? Már eddig is merült fel ellentk (fal helyeken) kisebb nagyobb mértékű panasz, hogy nem tartják valami ügy tiszteltesben az idegen vagyont, s ha idő folytán lételök nehezebbé lesz, nem lesznek e kevénytelenök ő is nagyobb vétségök elkövetésével jüni az életfentartó kenyérhez? Jó volna ezt idejében megérteni, feltölgni maguknak zenés-cigányaink is, meg azoknak is, kik rájuk befolyásoló képek gyakorolni jó tanács utján.

Mert am éljen közöttünk mind a három cigányfaj: miattunk ne legyenek világfutók; de mi is megköveteljük, hogy ha már országunk "cigány-ország", hát becsületes cigány-ország legyen.

megállapított amortisationalis idő lejár amikor is az akkor elért jövedelem állandó jövedelmi tételt képezne.

Joga lenne azonban a városoknak ha ezen bérleti módozatot magukra időközben károsnak találják, a viszonyt egy évi felmondás mellett felbontani, a mikor is azok a törvény általános rendelkezései alá esnének.

7-szer. Sérelem a törvényjavaslatban alkalmazni czélzott megváltási eljárás is, mert ez csakis az esetben lenne a városokra elfogadható, hogy ha a pénzügyi közegek első sorban a városokkal tartozának a megváltási eljárást megkísérteni és hogy ha ezek a fogyasztási mennyiség alapján helyesen kiszámított megváltási összeget megajánlják, a kincstár köteles lenne a jogok használatát 5—5 évi ciklusokra a városoknak minden verseny kizárásával még azon esetben is átengedni, ha netaláni magán személy, vagy más testület által magasabb összeg ajánlatnák meg.

8-szor. Sérelmes a törvényjavaslat azon intézkedése is, mely szerint az italméresi adó után közösgéi pótdadót kivetni nem szabadna és az italméresi jövedékről szóló törvényjavaslatnak intézkedéseit homályosnak tartjuk, szemben a megváltási törvényjavaslat fennbbit intézett rendelkezéseivel, amiért is ez utóbbi intézkedés érthetőbb és világosabban lett volna szövegezendő.

9-szer. Magas továbbá a saját borait kimérni kényserítülő szőlőtulajdonostól követelt 10 frt évi regale díj is, miután a mostani kereskedelmi konstellációk között a szőlőtulajdonosok csakis ekként birhatják nagy nehezen boraitak elárusítani s jövedelmüket igen nagy részben megélhetési alapjukat, a phylloxera már is megtámadta.

10-szer. Végül sérelmes a törvényjavaslat azon intézkedése is, hogy az italméresi jog gyakorlását nem köti a helyi illetőség megszerzéséhez, miután minden város természetesen érdeke megkivánja, hogy azon személy, ki a területén jogot gyakorol, ugyanazon város illetőségéhez, annak éldekkötélékébe tartozzék.

Mindezeknél fogva arra kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat, miszerint: A törvényhatóság városok speciális viszonyainak igazságos és méltányos figyelembe vételével, ezen városok a kérdéses törvény rendelkezése alól kihagyni kegyeskednek.

Kik egybíránt hazafias tüdőzlettel maradtunk Pécsért, 1888. évi október hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésből alázatos szolgáló Pécs szab. kir. város közönségének nevében

Aidinger János Majorossy Imre kir. tanácsos, polgármester. főjegyző.

A cigányok.

Akárhányan, kik eljöttek hazánkat különböző szempontokból, különösen pedig etnografiai szempontból tanulmányozni, leginkább gyönyörködtek a velünk majdnem teljes egybefort, de az eredeti tipikus jellegét parányit sem veszített cigányfajban. El is neveztek hazánkat cigány-országnak.

Jó részben igazuk volt. Hazánk csakugyan mindig édes föld volt a cigány-népnek. És mi nem haragudtunk érte, hogy itt éltek közöttünk. Megosztottuk velük szivesen a lakófelület, a kenyeret is. Pedig ugyanezest borozták hazánkat. Három faj cigány nép ütötte fel köröttünk sátorát és itt még maiglan is. A futó (kollompár) cigány, a tekős cigány és a muzsikus cigány.

E három faj közül egyedül a tekős-cigány munkás; ez dolgozik. Karavánok-sátrak alatt élnek, megörizve sajátos szokásukat mindenben és ragaszkodva keményen az ősnomád életéhez. Ezek egy egy helyen csak addig tartóznak, míg fölunkálásra alkalmas fát vehetnek. Ha kifogytak a tekőknek, kaulálnak s más etele-faszékők készítésére alkalmas faanyagból, fölözödik sátorfajtuk s tovább állanak. Beestletes, munkás nép, a legprimitívebb igényekkel. Mindenkiel békével élnek; senkinek kárt nem tesznek. Szlák igényök kielégítésére tisztességes munka által is eléggé képesek, sőt meg is takarítanak. Sem a hatóságoknak, sem a népeknek, sem egyeseknek bajuk nem volt e cigányfajjal. Maguk is bizonyos büszkeséggel szólnak származásukról s a román nemzetiség szakadékanak vallják magukat. Ez a faj a változott viszonyok dacára is teljesen és nyugodtan megtrébbült.

A másik (szüntén ismeretes) cigányfaj: a futó cigány. Munkátalan, éheltelen nép. Egész élete a szó szoros értelmében futásból áll. Még a jobb világban, mikor hazánk népe jobb napoknak, jobb módnak örvendett, ő élete volt a futó-cigányoknak is. Sátorot ütöttek egy-egy falu határában; bejárták a közeli falukat s ren-

meg kell gondolnia az esetet, hogy el megy-e a báróhoz. — Miért ne halgattuk meg! — Azt kell kigondolni... Vegyük csak még egy imadót. — Ahá, önére ismerek asszonyom. — Annál jobb, legalább a motiválás helyes... Tebát még egy udvarló. — Akit kinevetnek. — Attól függ hogy milyen... Persze ha nem szól, akkor az özvegy végre is kevénytelen a báróhoz menni... — Az istenért asszonyom!... — Bátoroság illik a férfizeg. — De ha attól fél, hogy semmibe sem vesszük. — Hát akkor ne tegye. — Ilka! — Kapitány úr bocssása el a kezemet, ki mondja, hogy önről beszéltek... Nem... nem... ne forduljon el... ma gamról beszéltem.

A kapitány térdre borult a szép nő előtt. — Drága Ilkám mennyire szeretlek! — Szeretlek... szeretlek. — A tárczacikkéből ezuttal semmi sem lesz. — De mégis megírom a végét. — Szeretném látni.

Az özvegy fogta a tollat és a még mindig üres papírra a közetkezőket írta: Galambos Ilka és Kardhegy Ödön jegyesek.

A kapitány összevissza csokolta a szép nőt. — Itt a honorárium, rebeget, itt a honorárium azért a legzebb tárczért a milyent valaha életemben olvastam.

O. É.

indokolható és igazságosan a megváltás alapjául nem az említett öt évnél kezeletti költség címén 15, illetőleg 10%-lékkel kevesbbitetni is czélzott átlagos, hanem a törvényjavaslat életbe léptetését előző évre biztosítva levő tiszta jövedelem. Azért a haszon képezhető csak, a melynek nálunk minden egyéb levonás nélkül számítottánál 20-szorosa járna kárpótlásképp. — mert itt, a kérdéses jogok haszonbérlet utján kezeletve, — a város pénztárába befolyt évi jövedelem, már minden költségtől ment tiszta jövedelme a városnak, — a mely jövedelmi összeg a regale valódi jövedelmességét s eként a törvényjavaslat szerinti értéket nem is tünteti elő, — miután akkor, — a midőn ezen jogok gyakorlására haszonbérlet vállalkozik, ezt kétség kívül azért teszi, mert számított magában, hogy nemcsak a költségek, nemcsak a regale-tulajdonos által kivont évi bér, hanem saját haszna is kikerül, bár tőle ezután adó is szedetik, — amit, hogy az illeték mindig meg is találhatik, — mutatják az eddigi haszonbérleti szerződés lejártaival mindig előnyösebbé vált bérleti ajánlatok és eredmények.

Ha az 1882—86. öt évi ciklus összes jövedelmének együtöde vétetik alapul aként, hogy ebből az eredeti törvényjavaslat szerint 15% kezelési költség címén levonatik, a bor, sör és pálinka regale megváltási tőkéje 676801 frt 80 kr tenne, a minek 4 1/2%-os évi jövedelme csak 30456 frt 8 kr. lesz.

Ugyanezen öt évi átlag alkalmazása és 10% kezelési költség levonása mellett a megváltási tőke már 39812 frttal többé, vadyis 716613 frt 80 krra emelkednék, a minek ismét 4 1/2%-os évi jövedelme csak 32247 frt 62 krra rug.

Ezen az előbbinél is kedvezőle-nebb eredményt is összehasonlítva az 1888. évre haszonbérleti szerződéssel biztosított tiszta jövedelemmel, az évi jövedelmi veszteség már az első évben is a 6000 forintot jóval meghaladná, mely veszteség később, miután ezen jövedelmi források a tapasztalatok szerint — rendes viszonyok között — e város népességével természetesen fokozódnak, még magasabbra fog emelkedni.

Tehát a törvényjavaslat szerint az állam házi pénztárunk által most élvezett jövedelem nevezetes részét kellő kárpótlás nélkül nyerendi át, a mely jövedelmi veszteség már az első évben is a 6000 forintot jóval meghaladná, mely veszteség később, miután ezen jövedelmi források a tapasztalatok szerint — rendes viszonyok között — e város népességével természetesen fokozódnak, még magasabbra fog emelkedni.

Igaz; természetesen a hős imádja a hőlyget, de nem tudja, hogy ez viszonyozza érzelmét.

Hiszzen megkérdendhető!

Feltéve, hogy nem hiszi azt, hogy a nő már más szeret.

Jó lesz. Eddig megvolnánk. Most még csak az a kérdés, hogy milyen a nő.

En özvegyet ajánlanék. Csak az özvegyek értenek ahoz igazán, hogy mint kell megkínözni az udvalókat.

Értem hogy hová céloz, de engedek. Tehát özvegyasszony.

Szóke, valamivel nagyobb a középmagaság... keeses magatartásu, gyönyörű arc... huszonnyolc éves, de sokkal fiatalabbnak látszik...

Hallgasson... a dolognak legkényesebb végét fogja meg... Fényképez... Dehát a hős milyen? Nos?

A szép asszony mélyen belenezett a kapitány szeméi közé.

A kapitány arca egészen átörvösödött.

Jó lesz talán... udvarlója — szót remegő hangon — Kincses báró, jó lesz?

Nem bánom, felelt az özvegy gnyonyosan. Választása tetszik... Önzéstelen-ségre mutat... Mások nem nagyon dicserő a szegény bárót és most egyszerre regényhősnek választja.

Azért tettem, mert azt gondoltam, hogy megörtl neki... Oh Ilka, hisz igaz, hogy nem közönyös a báró iránt.

Már miért volnék közönyös, mikor hősnek is beillik! Folytassa. Kapitány úr jól érti a dolgot!

A báró udvarló a szép özvegynek, de nem meri bevallani szerelmét.

Ohó, akkor rosszul ismeri a bárót, éppen nem félek.

Hiszzen akkor világos a história...

Az ám, de aztán vége is volna.

gy nem megy. A szép özvegynek még

vélekedik is rólunk, lelkiismeretesen cselekedtünk. Persze azt szeretnék azok a bizonyos jó urak, hogy a mikor egyik-másik rossz fát tesz a tűzre, akkor mi hallgassunk és hunyjunk szemet. Olyan nincs! Tény, hogy szivesebben mondanánk dicseget mint ahogy mondunk is, ott a hol arra érdem van, sajnos, hogy ritkán nyílik ilyenre alkalmunk. S szentül megvagyunk róla győződve, hogy több szolgálatot teszünk a köztudatnak vélemlényünk hangos kifejezésével, mint azok a jóakarók, a kik mindig azt mondják, hogy — ne bolygassuk.

— Darázs fészek Sajátos megye ez a mi megyénk. Ha egyik-másik járásban rendellenes dolgok, visszaélések, vagy a megye jó hírnevét érzékenyen érintő körülmények merülnek föl s az egész megye színterében-hosszabban elterjedt a rossz hír, mindenütt tárgyalják a bajokat, ezt békén tűrik, de ha mi foglalkozunk vele s a közügy érdekében jóakarattal figyelmeztetjük az illetékes köröket a káros kinövészekre, akkor fölindul a darázs fészek ellenünk s a mérges sulánok tömegesen iryanulnak felénk. Legutóbb a helyhatóságok közbejárásánál kellemlenés-mentesen, melyekről már a verebek is csiripéldézték, melyek is kellemlenésmentesen okozták a hiszik azok a bizonyos jó urak, hogy — nékünk valami nagy örömlendire szolgálnak, mi az orv. megátámadnak beuntunk, hogy hát: miért nem irnak azokról a „disznóságokról”, melyek járásunkban oly nagy megbotrányozásokat adtak okot. Az egész vármegye beszél róla, mindenki tudja mi történt s önként hallgatnak. Ilyen s efféle megátámadásoknak vagyunk kitűnő s nagyon természetesen, nem hallgathatjuk el tovább is azokat a botránys dolgokat, melyeket, habár nem szivesen bocsátunk világra, mert hiszen magunk is szegyeleljük, hogy megyénkben olyan piszkos dolgok történnek, de utóvegre kénytelenek vagyunk vele, mert különben soha esztiszazzák a szennyest. Nagyon tővednek azok, a kik azt hiszik, hogy nekünk valami nagy kedvtűnk van ebbe a komisz darázs-fészekbe nyúlni; mindig a hideglelés fogott el bennünket, annyira iszonyodtunk tőle; mert tapasztalható tudjuk, hogy milyen háladatlan munka ez. Jót akarunk, tisztázni a megye szennyét, hogy idővel bütszke önérettel mondhasunk, hogy Baranyamegye mintamegye, hogy Baranyamegye becsületlen, jó hírnevén nincs szennyfolt. De nem! a megye tisztikara öszvedugia a fejét s a helyet, hogy az ügyek tisztázására komoly lépéseket tenne, nevetéses szinpadit jelenetek lejátszása válikozik s böszt esztizk ellentűnk. Ellentűnk, mi ellentűnk, kileg becsületesebb szandéktól vezéreltetve jót akarunk, azt akarjuk, hogy a meunde-mondának, ha nincs alapja, eleje vétessek, hogy ne rágódjanak a megye becsületén, ha pedig alapos a hír s tény, hogy hiba történt, akkor a hibás nyerve el bűnbűdés. Nem járja per suadám-bundam elismítani a dolgokat az ez által a gyantit meginkább növelni s az igazságos sajtót, mely kötelelőgét teljesíti „zart ajtók mögött” szidalmazni. Ez hitványaság, komizás! S azok nyomorék gazok, a kik bennűket tette geszölög fenyegetnek; hát csak jőjjenek, gyalóval várjuk a hitvány csabos ebeket.

— A polgári kaszinó tisztújítása. A helybeli polgári kaszinó múlt hó 28-án tartotta az évi rendes közgyűlést, melynek lefolyását adjuk a következőkben. Hartl Ferencz elnök szép megnyitói beszéde után Mihálovics Antal I. titkár fölvolta az évi jelentést. Az egyesület a múlt évben 275 tagból állott. Időközben felvételt 31 új tag és töröltetett 44. Ez idő szerint a kaszinónak 262 tagja van. Választmányi ülés 10 ízben tartották. A farsangban egy jól sikerült zártkörű bál s az elmúlt nyáron 5 zene s táncszert rendeztet. Az egyesület mintegy 1200 firt becsértékű könyvtár vásárolt: meg 250 firtért, mely öszszeg a jövő évi bevételből lesz fedezendő. E könyvtár megvételégy szőlővén eseményesamba jöhet az ifju egyesület történetében. Ez hogy csakugyan jutányos áron vétetett, bizonyítják a számok: 480 mü (778 kötetben és 1045 füzet) oly nagy számok, melyek maguk beszélnék. Ezután Sirisaka Andor könyvtárnok fölvolta a könyvtár állapotáról szóló részletes jelentést, megjegyezvén azonban, hogy e referálása csakis az előbbi könyvtárra vonatkozik, mely magában foglal 360 kötet magyar és 115 kötet német és francia irodalmi terméket. E könyvtár becsértéke 417 firt 11 krba állapított meg. A jelentések tudomásul vétele után elnök úgy maga, mint az öszszes tisztikar nevében beadja lemondását. Haksch Emil közfelkiáltással választási elnöké lett, ki is elrendelte a titkos szavazás utáni választást. Beadották 44 szavazat. A választás eredménye az lett: Elnök: Hartl Ferencz, igazgató: Konkolyi Ágoston, I. titkár: Mihálovics Antal, II. titkár: Wächter Ede, pénztárnok: Gebhardt Ferencz, elnök: Hegedűs Károly, I. könyvtárnok — a volt könyvtárnok határozott visszalépése, illetve előleges lemondása folytán: — Gurneovics Lajos, II. könyvtárnok: Skolnik Géza és ügyész: — Dr. Toldi Béla. Választmányi tagok: Aidinger János, Benzencleitner József, Böhm (Felix), Böhm Manó (gondnok), Czenger Károly, Dobrosszanszky Lajos, Haksch Emil, Kiss József (ügyvéd) Kaiser H. Ferencz, Lauber Rezső, Lechner Gyula, Meiszner Imre, Ott Márton, Peitler Imre, Pertl Antal, Pfeiffer József, Ráth Mátyas, Rátkovics Ferencz, Répics Vincez, Skaricza Nándor, Szigrist János, Szigrist József

— és két új tag, n. m.: Kopp N. és Tamásy Ferencz. (A választás eredményével annyiban nem vagyunk megelégedve, mert úgy tudjuk, hogy olyan egynék lettek néhányan ismét vál-tagok, kik a kaszinóban sohasem jelentek meg s a kik az egyesületet csakis hírből ismerik. Ez mindenesre helytelen eljárás volt.) A gyűlés végén kimondották, hogy ezentúl a polgári évvel veszi kezdetét a kaszinói év is. Egyéb kevésbé érdekes kisebb ügy letárgyalása után elnök záró beszédjével a közgyűlés bevégeződött.

— A „Pécsi Dalárda” szombaton az az november hó 5-én, mint említettük, a „Hattyu” termeiben táncszert öszszekötött alapszabályszeri dalestélyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. „Éji varázsa”, férfiak Storch M. 2. „Szál a felhő”, férfiak a „Pécsi Dalárdának” ajánlja Aggházy Károly. 3. „Anyanyelvem”, férfiak Engelsberg. 4. „Tavaszi Elmúlt”, férfiak Lányi Ernő. 5. „Bácsu”, férfiak zenekisérettel Hubay Jenő. 6. „Öseink emléke”, férfiak zenekisérettel Huber Károly. Az estély alatt az 52. számú gyalogrezd zenekara játszik. Kezdeté este 8 órakor

— Tanítói értekezlet. Múlt okt. hó 25-én tartá meg a Szt.-Lőrincz egyházkerületi r. kath. tanítói-egylet az évi értekezletét Szt.-Királyon. Schwerner Nándor esperes-plébános, egyleti elnök közel 10 óra után elfoglalta az elnöki széket s előre bocsátta, hogy neki a püspök bérmantija alkalmából e kerület iskoláiban tapasztalt eredmény telett leguagyobb megelégedést nyújtotta — köszönetet mond a tanítóknak s kéri őket, hogy továbbra is szorgalmas munkáit legyenek az Úr szőlőjének, fáradszhatlanul munkáljanak a népnevelés-ügy javán. Az értekezlet megnyitása után fel levén olvasva a múlt évi értekezlet jegyzőkönyve, melynek egy pontjára, a képviselőházhöz címzett kérényre nézve — a népnevelésügy harcászainak javát szíven viselő — elnök kérdést intéz az együlethez, melyre annak e tárgybani megbizottja, Herendy Kálmán helyesfai tanító válaszolja, hogy ő e járás orsz. képviselőjének átadta a kérényét s az, mint tudomása van — szőnyegre is került, de mint időszertűlten, ad acta tétetett. Ezután a kath. tanítók orsz. segélyalapjának vagyoni mérlege olvastott, mely után az egyli. pénztárnok beszámolván a múlt évben ez alap javára befolyt tagsági díjakról — Herendy K. olvassa fel s adja be az egyházmegegyei tanhatóság által kibocsátott nevelésügyi tételre vonatkozólag irt dolgozatát. Az ily dolgozatoknak czélja levén a folytonos tökélyesbítés, ami csak a dolgozatok okadatot bírálata által érhető el, amennyiben ebből tudhatjuk meg az illető, mit tett s mit nem tett helyesen, mit kell követnie s mit kerülnie. Somsih Sándor ódi tanító indítványozza, hogy kérésük meg az egyház. tanhatóság, miszerint a beérkező dolgozatok bírálata a hivatalos köriratban közölni sziveskedjék, mert a most divó szóra sem méltatása a dolgozatoknak, még a legszorgalmasabb tanítóban is lohasztja a munkákedvet — helyesléssel találkozzán, jegyzőkönyvbe iktatni határozottat. Ugyancsak Somsih S. indítványára határozott, hogy az egylet tulajdonát képező, kéziratban levő népiszkola tankönyvek, jellel: Földrajz, Történelem s Természettan sajtó alá rendeztesse, illetve azok két-két tagu bizottság által újból átdolgoztassanak s így az egyli. elnök által véleményezés végett az egyház. tanfelügyelőséghez felterjesztesse. A két-két tagu bizottságba beválasztottak: a Földrajzra Schubert Jakab s Szépe József, Természettannál: Gött Ede s Herendy Kálmán s a Történelemnél: Király Károly s Somsih Sándor. Miután meg a Szt.-Lőrincz egyházkerületi r. kath. tanítók neoztorától, az érdemekben megöszszült Lincz József, volt bükkösi tanítótól, nyugdíjaztatása alkalmából az egylet jegyzőkönyvileg búcsút vett — a tagsági díjak beszédesével az értekezlet 1/2 órakor véget ért.

— Halálozás. A pécs kataszter köztisztelőben álló felügyelőjét: Szász Gyula értekezlet vesztésé erte, szeretelt kedves, jó neje hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megszorodott család a következő gyászjelentést adta ki: — „Szász Gyula, a maga és gyermekei: Gyula, Géza, Mária-Therézia, Aladár, Margit, Zoltán és Ödön; továbbá édes anyja: özvegy Szász Károlyné; egy testvére: Szász Julianna, özvegy Horváth Samuné; Szász Károly, Szász Róbert, Szász Domokos, Szász Béla és családjaik; valamint az elhunyt: Dr. Hintz György, Gintz Louise öz. Blanner Vinczéné; Hintz Cornélia öz. Heyder Józsefné; Hintz Mathild Wolff Vilmosné; Hintz Eugénie, öz. Kovács Károlyné; Hintz Róza, Hintz Hermine, Jellouss Albiné és családjaik; végre a mindkét oldalon levő közeli és távoli rokonság nevében, nehéz szívvel tudatja felejtethetlen neje Szemeriai Szász Gvuláné Hintz Mária f. hó 28-án esti 6 órakor, élte 44-ik, boldog házasságának 23-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. stb.” A boldogult hűt tetemei nagy részét mellett múlt hó 30-án tártettek örök nyugalomra. A temetésen jelen volt Szász K. püspök és Szász R. miniszter, Anecios. — Farkas Jánosné, szül. Burghardt Evolin, Pécsváros tisztelőbeli szülészője — Farkas Irma városi polg. isk. tanítóé édes anyja — m. hó. 28-án hosszas betegség után, 58 éves korában meghalt. — Wernberger Teréz, szül. Boncina, m. hó 28-án hosszas szenvedés után meghalt 60 éves korában. — Zádria Mathild múlt hó 31-én élté 43. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma — 3-án — 3 órakor megy végbe.

— Tűz Mohácson. Csütörtökön este Benesik Józsefnek a vásártér mellett levő 1203. sz. házában nádteteje ismeretlen okból kigyulladt s a padlásokon levő őt kocsira szélénél együtt hamuvá égett. Az idejekorán megérkezett és Hiltz Jakab gőzmalomtulajdonos feckendője s emberei által hathatósan támogatott önk. tűzoltók fázadozásának sikertől a tűzet lokalizálni, mit azon körülmény elősegített, hogy az egy ház jobbrol és balról cseréppel fedett házak közt állott. Az eljárásság 600 frtra becsülté a tulajdonos kárát, mely az „Adria” biztosító-társaságnál biztosítva volt.

— Veszedelem szédelő. Ij. Paschke Ferencz mohácsi órásnál dolgozott egy Nippel Ádám nevű, már nem fiatal órásegéd. Ez a folyó őz elején munkakönyvének hátrahagyásával — a gazdasági följelentése szerint — órák eloltvájásával megszökött Mohácsról; Baján azonban elfogottat s a mohácsi főszolgabíróhozhoz kiértesített. Itt azonban annyira sikerült magát kitisztázni, hogy szabad lábra helyeztetett. Ezóta, anélkül hogy igazgatóványa lett volna, a maga kezére dolgozott, javitván egyes felektől rábizott órákat. Ezen idő alatt egyszersmind sikerült Mohács egyik törekvő iparos családjával is megismerkednie, sőt az iparosnak nem nagyon régen özvegyre jutott nővérét is meghódítani, kinek kezét megkérte. Hogy az említett iparos család bizalmát meg jobban megnyerje, azt állította, hogy neki Kaposvárt és Brixenben több ezer forint pénze van és — miután ő szinten özvegy — sógoránál, dr. Ajkos Károly szombathelyi kir. ügyésznél több szobára való szép birtóra és egyéb lakberendezési czikkiekre van. És annak igazolására, hogy a szombathelyi kir. ügyész csakugyan sógora, ennek címzere néhány levelét is adott postára. Azt is kijelentette menyasszonyának és leendő sógorának, hogy önálló örökszűletet óhajtván nyitni, házat akar venni; el is ment az iparosral egy az Országút-utczában levő egyik szép ház tulajdonosához és 6000 frtban megalkudott a házra; de foglalóra pénze nem lévén, leendő sógora kiállított 400 frtra szóló kövénnyét és ezt adták át foglalólal az eladónak, a kövénny kiváltására pedig folyó évi november 1-je teltetett ki. Nippel Ádám erre néhány hét előtt eltávozott azon úrry alatt, hogy elmege Szombathelyre sógorához, magánügyei rendezése végett. Ely ízben érkezett is tőle egy levél, melynek borítékán a szombathelyi kir. posta bélyege látható. Miután azonban huzamosb ideig nem érkezett értesítés, a menyasszony fivére le velet irt leendő sógorának, de a szombathelyi kir. ügyészhez címzeve. Erre sem érkezvén levél, sürgőzött Szombathelyre. Mivel pedig a kir. ügyész az egész dologból mitsem értett, de alapos gyanuja volt, hogy csalásról van szó, hivatalos levelet intézette a mohácsi járás főszolgabírához, melyben a többi közt felemlíti, hogy egy bizonyos Nippel Ádámot ismer ugyan, de csak onnan, mert az a szombathelyi ügyészé foghazban egy évig fogva volt, de hivatalos iratokból kiteszölög közveszélyes egyén, ki külföldön 7—8 évet töltött különféle fegyházakban. A levélhez a többi között a kir. ügyészhez Nippel által küldött levelek is voltak mellékelve, de a borítékokban nem levelek, hanem tres levél-papírvék voltak. — Mint halljuk, több — neki javítás végett átadott — órát is vitt el Nippel, köztük értékes aranyórát is. Ellene a hivatalos nyomozás és eljárás csak úgy lesz elrendelhető, ha netán kás rosiott egyének teljelenést tesznek ellene.

— Életveszélyes szúrások. Lancesukon Kovács János vályogvető cigány a vele vadházasságban élő Mihálovics Rózával öszszeszedt s a vita évében kést fogott és vele a nőt néhányszor megcsárt. A szúrások ösmagukban vére nem volnának veszélyesek; de mivel Mihálovics Róza hét hónap óta anyának érzi magát, ezen körülmény két napra végetessé tette őt a nézve a szenvedett sérüléseket; mert a vérvesztés folytán idő előtt szült s a különben életképes méghaztat halva jött a világra. Kovács János ellen a bünyvizgálat megindítottat.

— Dr. Mészáros Nándor pécsi tanke-releti főigazgatójánál, ki f. hó 17-től 21-ikéig a keszthelyi gimnáziumban tett hivatalos látogatást, tisztelgett Keszthely város eljárásság s tudakozottat a gimnázium ügy állásáról. A főigazgató — mint értesülünk — oda nyilatkozott, hogy a gimnázium beszüntetése most már szöba sem jöhet. Annak G, esetleg 8 osztályra való kibővítése jörzésben Keszthely város és vidéke áldozat készségétől függ. A főigazgató úgy van értesítve, hogy a gimnáziumot fantortó prepost-ság hajlandó a keszthelyi gimnáziumot fel, később nyolcz osztályra emelni, illetőleg kellő számú képzett taneróval ellátni, ha a város a gimnáziumnak megfelelő új épület emeltet s a kormány évenként legalább 500 firt segélyt ad. A főigazgató a nála tisztelő eljárássággal tudatva és szivesen megígérte, hogy ha a város sajtó jól fel fogott érdeklében hajlandó azt az áldozatot hozni, melkőbb tegyen kezdeményezést lépést, s a közoktatásügyi kormánynál a negyly megadás érdekében közbenjár. A gimnázium-ügyben legközelebb képviselőtestületi gyűlés fog Keszthelyen tartatni.

— Papír-árverés. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságnál (I. emelet 6. ajtó szám alatt) mintegy 25 méter mázsa papír fog elárvereztetni, irásbeli zárt ajánlatok 25 firt bánatpenzért ellátva f. é. november hó 12-én d. e. 9 óráig a pénzügyigazgatóság főnöknél nyújthatók be. Részletes felvilágosítások (I-ő emelet 6. ajtó sz. a.) legott nyerhetők.

— A mohácsi polgári iskola ügye. Boldogult Trefort mint kultuszminiszter mohács képviselőtestületének ama kérényére, hogy Mohácson a város hozzájárulásával egy állami polgári iskola felállítassék, kijelentette, hogy az idő szerint a kérény tárgyalásába sem bocsátkozhatik. E nyilatkozat — bármennyire lesújtólag hatott is a kedélyekre — még nem vette el az intéző férfiak reményét; mert ők még mindig biztak abban, hogy a tervezett polgári iskola ügyében kedvező idő s alkalmal kedvező fordulat fog beállni. Nézetűnk szerint — írja a „Mohács és Vidéke” — a kedvező idő és alkalom megérkezett. Ugyanis Szegzárdon és Tolnava vármegyében mozgalom indult meg arra nézve, hogy Szegzárdon főgimnázium állítassék fel, amely czélra gyűjtést is kezdeményeztek. A főgimnázium létesítése ügyében alakult végreható bizottság e hó 20-án volt a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel a kormányengedély kieszközése iránt, s miután a megye a legesekélyböl anyagi áldozatot sem igényli a kormánytól, a miniszter kilátásba helyezte a kormányengedélyt. — Szegzárdon tudvalevőleg államilag segélyezett polgári iskola is van, melyre a főgimnázium mellett aligha lesz szükség, sőt az irányadó körök annak fenntartását éppen nem kívánják. S miután nézetűnk szerint a szegzárdi polgári iskolát a kormány teljesen elvetni nem fogja, hanem azt másutt fogja elhelyezni: elérkezettnek látjuk az időt, hogy városunk irányadó férfiai újra kezökbe vegyék a polgári iskola ügyét, a város ujalog folyamodjék a miniszterhez, a folyamodványt küldöttség adja át és mi reméljük, hogy az új miniszter kérélműnknek annál inkább fog helyt adni, mert hamarjában nem fog oly hely találni, melynek képviselőtestülete és lakossága oly nagy pénzbeli áldozatokat fog felajánlani, melyeket a mi képviselőtestületűnk felajánlott és lakosságunk ereze alább irt. Hozzátesztük még, hogy irt sztrőges szükségessé eljárni, nehogy az esetre, ha a szegzárdi golgári iskola csakugyan áthelyeztetik, más hely Mohácsot megelőzse.

— A mohácsi szigeti védőtűlés befejezi munkálatainak folytatását — a magas vizállás okozta ideiglenes szűntetés után — ismét megkezdette a főhercegi uradalom vállalkozója. Hogy az uradalom mily öszintén és komolyan óhajja a töltyet még a folyó évben teljesen elkészíteni, nem annyira saját érdekében — mert szigeti puhafa-erdejének az esetleges árvíz nem árt — hanem inkább az érdekel birtokosok megnyugtatására, az kitűnik azon tényéből is, hogy a vállalkozó díjat — a fokozottabb munkálkodás czéljából — megjavította.

— Községi jegyzők és körjegyzők ügyelmébe. A belügyminiszterium legközelebb két rendeletet bocsátott ki, mely szerint 1. a legnyolcsabb beszámítás alá eső feyelmi vétséget követ el azon jegyző, ki a községi lakosokra, habár a községi képviselőtestületek beleegyezésével, de a törvényhatóság jóváhagyása nélkül éveken át tiszletszerűleg illetéktelen díjakat vet ki és hajt be; 2. nyugdíjra különben jogosult községi vagy körjegyzőtől nem vonható meg a nyugdíj azon okból, mert nyugdíjazási kérényével egyuttal lemondását is benyújtotta.

— Iparügyi elvi határozatok. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium következő elvi jelentőségű határozatokat hozott: 1. Az iparos az ipartörvény 90. illetőleg 157. §. c) pontja alapján csak akkor büntethető, ha oly segédet fogad fel igazolás nélkül, ki közvetlenül előbb állott valahol már munkában; 2. a husárának az ipartörvény 53. §. a szerinti megállapításánál előbb a tényleges viszonyok puhatolandók ki. — Mészárosok ügyelmébe. A belügyminiszterium rendeletileg kimondta, hogy az 1874. évi XX. t. cz. 22. §-a kizárólag csak a szarvasmarhákra nézve írja elő azon kötelezettséget, hogy a mészárosok minden vidéki marhákat behozatálal a községi eljárásságnak 12 óra alatt bejelenteni tartoznak; ezen törvényi rendelkezést tehát a birkákra ki nem terjesztették; azok behozatálal ennél fogva bejelenteni nem szűkséges.

Irodalom.

— Az Egyetemes Regénytár legújabb két kötete. „E” Regény két kötetben. Irtá Rider Haggard, az angol eredetűből fordította Csopregybné Rákosi Ida. — A szerző neve a magyar közönség előtt még csak nagyon kevésbé legr ismert, a mennyiben könyvvalakban még egy regénye sem jelent meg nagy nyelven, ez azonban mit sem von le értékéből sőt ellenkezőleg csak emelheti érdeklődésűnket a regény iránt. — Rider Haggard újabb, de most már a legzsebében olvasott írásokhoz tartozik, s ha az angol írók jeleselői van sző, egy a Haggard neve sem maradt ki. A világhírű „Tauchnitz Edition”-ban már négy regénye jelent meg, melyek mind több kiadást értek el, s melyek közül az „E” („She”) talán legérdekesebb művét képezi. — „Egy új világ tárul elénk a legnagyobb képzelet s termékekben, melytől épen merész fantáziájával ragadja magával s mondhatni bűvkörébe vonja az olvasót.” — Oly regény, mely annyira érdekfeszítő és elragadó szép, hogy lehetetlen félre tenni, a míg az utolsó oldalig végig nem olvastuk.

— A két kötet (mint az „Egyetemes Regénytár” IV. évf. 3. 4 kötet) bolli ára díszes piros vászonkötésben 1 ft.

— Gyakorlati kereskedelmi tudományok” című ismeretterjesztő, havonként kétszer megjelenő folyóirat 45. füzete igen érdekes tartalommal jelent meg. A teljes folyóirat Budapestben jelenik meg. Előfizetési ára évről 8 ft, fél évről 4 ft, negyedévről 2 ft. Kiadóhivatala: II. Albrecht ut. 8.

NYIL-TÉR*)

Irodahelyiség-változtatás.

Dr. Miltényi Miklós

ügyvédi irodája

1888. november hó 1. napjától kezdve Pécssett, a belvárosi

Mária-utczai 7. sz. házban

— a régi színházi épület átellenében — található.

*) E rovat alatt megjelentek nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ

lapfajladonos, VÁRADY FERENCZ, felelős szerkesztő. lapvezér.

HIRDETÉSEK,

Schlegel lovardája

Pécssett, a buzatéren.

Ma szombaton, 1888. november 3-án este 7 és 1/2 órakor

rendkívüli nagy előadás

tartatik egészen új és választékos műsorról, záradékul „Hadjárat békében” előadva 3 lovagló művésznő és 3 művész által.

Vasárnap 4-én:

Két külön előadás.

Az egyik d. u. 4 órakor, a második este 7 és 1/2 órakor az öszszes művésznők és művészek fölléptével.

Az előadás záradékul „Alázatos bál” adatik. Tréfás látványosság előadva 3 művésznő és 9 művész által.

Minden bővebbi értesítés a falragaszokon olvasható.

Hétfőn, nov. 5-én este 7 és 1/2 órakor nagy előadás. Kedden, nov. 6-án a lovarda zárva. Szerdán, nov. 7-én 7 és 1/2 órakor előadás.

Számos látogatást kér SCHLEGEL M. igazgató.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helyben Király-utca 14. szám alatt dr. Schwarz-féle házban az Exner Károly-féle helyiségben

fényképezési műtermet

nyitottam. Tekintettel szélesebb körű ismeretemre a fényképek legfinomabb előállítására, továbbá festészeti képességeimre, melyet fa-, selyem- és atlasz-alapon érvényesíteni fogok: bátorodom reményelni, hogy a nagyérdemű közönség minden várákozásnak megfelelően és az igényeket minden tekintetben kielégíteni fogom.

Pécs, 1888. november 1.

Ida.

